מדינת ישראל
משרד הבריאות
Ministry of Health Israel

משרד הבריאות
לחיים בריאים יותר

דו"ח בקרה מיום 20.10.2025

במוסד: "מרכז רפואי שיקומי רעות תל אביב"

בישוב: תל אביב - יפו

הדו"ח נכתב ע"י
צוות מטה-האגף גריאטריה

מדינת ישראל
משרד הבריאות
Ministry of Health Israel

לכבוד
ד"ר אורית שטיין רייזנר
מנהל/ת רפואי/ית
מרכז רפואי שיקומי רעות תל אביב (קוד מוסד 23602)
שד' החי"ל 2
תל אביב - יפו

ד"ר שטיין רייזנר נכבד/ה,

הנדון: סיכום בקרת פתע להבטחת טיפול ראוי בבית החולים "מרכז רפואי שיקומי רעות תל אביב"

מצ"ב סיכום בקרת פתע שהתקיימה במוסדכם בתאריך 20.10.2025 ע"י אנשי צוות מטה-האגף גריאטריה.
הבקרה נערכה במטרה לבחון את התנהלות בית החולים בשעות 16:30-19:30.
ממצאי הבקרה מצביעים על ליקויים משמעותיים בתנאים הסביבתיים ובבטיחות המטופלים. כמו כן ליקויים בתחום הטיפול האישי והארוחות. השיפוץ במחלקה להנשמה ממושכת נעשה באופן העלול לסכן את בטיחות המטופלים, הצוות והמבקרים. לשכת הבריאות לא קיבלה עדכון ודיווח על השיפוץ המתוכנן ותכנית להיערכות לטיפול במטופלים בזמן השיפוץ. עם זאת, ניכר יחס מכבד של הצוות כלפי המטופלים והובעה שביעות הרצון של המטופלים ומשפחותיהם מהטיפול המקצועי והיחס בבית החולים.

המנהל/ת הרפואי/ת מתבקש/ת להעביר עותק מדו"ח זה לשאר חברי הנהלת המוסד (למנהל האדמיניסטרטיבי ולמנהלת הסיעוד - אחות ראשית) ולמנהלי כל הסקטורים המקצועיים.
מעקב אחר תיקון הליקויים יתבצע במסגרת המחוז/הנפה.

בברכה,
ד"ר אפרת גיל
ראש האגף לגריאטריה, משרד הבריאות

נח מוזס 15, תל אביב - יפו
טל': 03-6061733 פקס: 03-6061740
דוא"ל: YAFIT.ASOR@MOH.HEALTH.GOV.IL

העתקים:

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות, ירושלים
ד"ר אפרת גיל, ראש האגף לגריאטריה, משרד הבריאות
האגף לרישוי מוסדות, משרד הבריאות, ירושלים
ד"ר רבקה שפר, רופאה מחוזית, לשכת בריאות תל אביב
ד"ר רן שוייד, גריאטר מחוזי, לשכת הבריאות המחוזית תל אביב
הנהלת אגף הגריאטריה
גב' שרית חייט, מרכזת בכירה, נתוני איכות ובקרה בגריאטריה, משרד הבריאות
צוות הבקרה
מגר' אירנה סולייימנוב, רוקחת מחוזית, לשכת הבריאות תל אביב
ד"ר שגית ארבל אלון, רופאה ראשית, מנהלת מערך שירותי בריאות, משרד הרווחה

מדינת ישראל
משרד הבריאות
Ministry of Health Israel

סיכום בקרת פתע להבטחת טיפול ראוי בבית החולים "מרכז רפואי שיקומי רעות תל אביב"

הבקרה התקיימה בתאריך 20.10.2025 בין השעות 16:30 ל-19:30.
מטעם משרד הבריאות השתתפו הנציגים הבאים:

- **סיעוד** - גב' גילה כזום, אחות מפקחת ארצית בגריאטריה, אגף לגריאטריה
- גב' אירה גלוזמן, מפקחת על הסיעוד הגריאטרי במחוז תל אביב, אגף לגריאטריה
- **תזונה** - גב' דינה ירושלמי, מרכזת תחום בקרה ארצי, אגף לגריאטריה
- **עבודה סוציאלית** - גב' ננסי קרפ עפארי, מרכזת תחום בקרה, אגף לגריאטריה

מטעם המוסד נכחו

אחות ראשית, אחות כללית, אחיות ומטפלים במחלקות.

תפוסת מטופלים במחלקות מול רישוי

שם המחלקה	שם המחלקה בפועל	מספר מטופלים ברישוי	מספר מטופלים בפועל	הערה
גריאטריה שיקום א		30	18	
גריאטריה שיקום ב		26	26	
סיעודית מורכבת ילדים		20	16	
סיעוד מורכב תומך ב		36	36	
הנשמה ממושכת ב		36	23	
הנשמה ממושכת ג		23	30	
הנשמה ממושכת ד		24	18	
הנשמה ממושכת ילדים		12	12	
סה"כ		207	179	

כח-אדם סיעודי

סיעוד מורכב תומך ב': 2 אחים מוסמכים + 4 מטפלים , במהלך המשמרת הגיע אח אחראי מחלקה והצטרף לבקרה.
גריאטריה שיקומית א' (י"א): אחות מוסמכת + 2 מטפלים.
גריאטריה שיקומית ב' (ו'): 2 אחים מוסמכים + 3 מטפלים.

צוות אחיות ומטפלים בכול המחלקות המבוקרות לפי התקינה הנדרשת במשמרת ערב.
במחלקה לסיעוד מורכב עם 36 מטופלים הסובלים מתחלואה משולבת ומורכבת המאופיינת בריבוי משימות טיפוליות הכרוכות בעומס טיפולי רב, מועסקים במשמרת ערב שני אחים מוסמכים. העומס הטיפולי מהווה סיבה בלתי מבוטלת לליקויים הרבים שנמצאו בתפקוד המחלקה.

תנאים סביבתיים

מחלקות לגריאטריה שיקומית:
חדרי המטופלים ורצפה בשטחים ציבוריים נקיים.
נצפה שימוש בשטחים הציבוריים מחוץ למחלקה לטובת ביקורי משפחות/אורחים.
הטמפרטורה במרחב הציבורי ובחדרים הייתה נעימה בין 22-25 מעלות צלסיוס.
בבדיקה מדגמית- נמצאו מים חמים זורמים בברזים.
קיים נייר טואלט ונייר לניגוב ידיים בשירותים.
בבדיקה מדגמית- לחצני מצוקה תקינים ונגישים למטופלים.
מחלקה לסיעוד מורכב תומך:
בבדיקה מדגמית- בחדרי הרחצה של מטופלים נמצאו מים חמים זורמים בברזים ולחצני המצוקה תקניים.

לשיפור ותיקון:

מחלקה להנשמה ממושכת ד' (ח'):
במחלקה מתבצע שיפוץ, הכולל החלפת ריצוף ומערכת מיזוג אוויר המרכזי. עבודות השיפוץ משפיעות על איכות חיי המטופלים ועל בטיחותם.
הממצאים שנצפו במהלך הסיור –
א. עבודות השיפוץ במחלקה נערכים תוך המשך הטיפול במטופלים המאושפזים במחלקה.
ב. מתקיים ניוד המטופלים הממשיכים באשפוז במחלקה מאזור אשפוז אחד לאחר, בהתאם להתקדמות עבודת השיפוץ.
ג. נצפה אבק רב באוויר ועל ציוד הטיפולי במחלקה.
ד. נצפה וילון ניילון התלוי מהתקרה ועד הרצפה המפריד את תחנת האחיות הפעילה מאזורי אשפוז ואזורי עבודות השיפוץ.
ה. נצפתה העברת מטופל מונשם באלונקת ניידת אמבולנס דרך מעבר צר ולא מרוצף, היחיד שהיה קיים במחלקה בעת הבקרה. העברת החולה בוצעה תוך הרמת האלונקה באוויר על ידי צוות המחלקה וצוות מד"א והדבר נעשה באופן לא בטיחותי המסכן את המטופלים והצוות.
ו. נצפה ציוד מחלקתי רב - מאוחסן בחדרי רחצה של מטופלים.
ז. לדברי הצוות, בשל עבודות הריצוף שלא הסתיימו וקיום מדרגת הפרדה בכניסה לחדר הרחצה, מזה כ-10 ימים לא מתקיימת רחצת מטופלים במקלחת, הרחצות מבוצעות במיטות.

מחלקות לגריאטריה שיקומית:
המחלקות קטנות וצפופות –יש להקפיד לאחסן ציוד שלא בשימוש במקום ייעודי. לדוגמה, מכשיר APT לא היה בשימוש כל השבוע במחלקה י"א.
במחלקה לגריאטריה שיקומית ו' נמצאה תיקרה פתוחה עם חוסר לוחות תקרה אקוסטית- יש לשפר את התחזוקה במחלקה.
במחלקה שיקום גריאטריה ו' נצפו מתלי ווילונות לא תקינים סביב החלונות.
במחלקה לגריאטריה שיקומית י"א עגלת חימום של ארוחת צהריים לא נקייה. יש לנקות היטב אחרי שימוש.
פתחי מיזוג אויר בתקרה היו מלוכלכים ויש לנקותם.

מחלקה לסיעוד מורכב תומך:
על רפצת חדר האוכל נמצאו שיירי מזון ונייר. לא היה עובד ניקיון במחלקה. יש לשפר מצב הניקיון.
נמצאו בעיות בתחזוקה: בכניסה למחלקה דליפה של מים מאריחי התקרה ועל הרצפה הונח שטיח לספיגת המים שנזלו מהתקרה. בתוך המחלקה סדקים בקירות, סימני רטיבות, קילופי צבע.
תחזוקה של כסאות גלגלים בשימוש המטופלים טעונה שיפור.
חדרי המטופלים ללא כיורים, לא מתאפשרת רחצת ידיים לצוות מיד בתום הטיפול במטופל.
בכיור הנמצא מול תחנת אחות – אין מים חמים.
מקרר המטופלים אינו מסודר ועמוס בשקיות מזון, שחלקו נראה מקולקל. מהמקרר נדף ריח חזק של ריקבון.
נצפה מטופל המאושפז בחדר המשמש כמחסן מחלקתי לציוד ולריהוט. נצפה חדר חשוך, עמוס במכשירי ציוד רבים שאינם

נמצאים כעת בשימוש, לרבות, ערימת ארגזים עם ציוד, מספר רב של כיסאות רחצה, כיסאות גלגלים, מנופים, מכשירים להזנה אנטראלית, מכשירים למדידת סימנים חיוניים, ארוניות ועוד. כל אלה אוחסנו בסביבת המטופל המאושפז. חשוב לציין, כי אחסון הציוד בחדרים בהם מאושפזים מטופלים אינו מכבד את המטופלים, פוגע בחוויית המטופל, מהווה מכשול בדרכי גישה ועלול לפגוע בבטיחות המטופל המאושפז.
נצפה אחסון ציוד מחלקתי בארונות אישיים של המטופלים – אינו תקין ומונע מהמטופלים להשתמש בארונות לאחסון ביגוד וחפצים אישיים.
נמצא ציוד טיפולי רב - שבור, עם סימני חלודה, במצב תחזוקתי לא תקין.
אין לאחסן ציוד וחומרי ניקיון בחדרי הרחצה של מטופלים.

<u>טיפול אישי</u>

מחלקות לגריאטריה שיקומית:
טיפול אישי ותקשורת מכבדים מצד צוות המטפלים. צוות המטפל מכיר היטב את המטופלים והתייחס בכבוד וסבלנות.
המטופלים לבושים בבגדים אישיים ונקיים.

מחלקה לסיעודי מורכב תומך:
טיפול אישי מכבד, צוות מטפלים התייחס בכבוד למטופלים במחלקה.

לשיפור ותיקון:

מחלקה לסיעוד מורכב תומך :
מרבית המטופלים היו במיטות במשמרת ערב. יש רשימת הורדה של מטופלים מהמיטה בשעות הבוקר והערב. בערב הורדו רק 6 מטופלים ועוד 5 יורדים עצמאית כך שירדו מהמיטה בשעות הערב כשליש מהמטופלים במחלקה בלבד. מומלץ להוריד יותר מטופלים מהמיטות ולעשות זאת פעמיים ביום. לדברי צוות המחלקה, הורדת מטופלים פעם אחד ביום נעשית מתוך אילוץ של עומס טיפולי רב על הצוות המטפל.
המטופלים לבושים בביגוד המותאם לעונה אך הבגדים אינם אישיים ורבים מהמטופלים היו עם פיג'מות של בית החולים.
חלק קטן של המטופלים היה עם ביגוד אישי. מומלץ על שימוש בלבוש אישי, ככל הניתן.
במעקב אחר רשימת יציאות נמצא רישום חסר אצל אחת המטופלות.
מתיעוד הרשומה הסיעודית שנבדק בשעה 18:30 עלה, כי שינויי תנוחה למטופלים בוצעו לאחרונה בשעה 10:30. לפי התיעוד, לא בוצעו שינויי תנוחה למטופלים במשך כ-8 שעות - אינו תואם את ההנחיות המקצועיות בנושא זה.
מבדיקת מצב הפה של המטופלים המאושפזים במחלקה עלה, כי טיפולי פה בוצעו למטופלים באיכות ירודה.
מבדיקת תנוחת המטופלים במיטה עלה, כי בחלק מהמקריםלא בוצעה הרמת עקבים למטופלים הזקוקים לכך. במקרים נוספים הרמת עקבים התבצעה בטכניקה לא אפקטיבית ואינה מונעת את המגע של עקבים עם משטח המזרן.

<u>ארוחות</u>

ארוחת הערב הוגשה בשעה 18:30. שמחלקות תפריט שבועי עם תאריכים עדכניים. חלוקת המזון לפי שיטת כרטיסיות על ידי מטפלים ותיקים שמכירים נהלי חלוקה. התפריט היה עם מגוון מזונות עשירים בחלבון לבחירה (טונה, גבינות, ביצה, דייסה). היה מזון בכל המרקמים כנדרש.
במחלקות השיקומיות הוגש סכו"ם מותאם, שתייה לבחירה.
נמצאו מקררים לשימוש מטופלים ומשפחותיהם.

לשיפור ותיקון:

מחלקות לגריאיטריה שיקומית:

במחלקה לגריאטריה שיקומית ו' הוגש מגש מזון למטופל שהיה זקוק לעזרה ללא נוכחות צוות לעזור לו. יש לוודא זמינות עזרה של אנשי צוות עם הגשת המזון.
יש להקפיד על הגשת המזון בהלימה לתפריט ויש להקפיד על מתן הזנה אנטראלית בהתאם לנהלים.

מחלקה לסיעוד מורכב תומך:
במחלקה לסיעוד מורכב תומך לא מתקיים ניטור טמפרטורה במקרר למזון ייעודי בהתאם לנדרש.
בסיעוד מורכב תומך המנה העיקרית ללא הלימה עם התפריט כי חולקה פיצה במקום פשטידה.
בשעה 18:00 המטופלים הניזונים הזנה אנטראלית טרם חוברו למנה של השעה 16:00. לדברי הצוות, בשל העומס הטיפולי חל איחור במתן ההזנה ולכן בשעה 18:00 המטופלים עדיין מקבלים את המנה שניתנה בשעה 12:00 . חשוב לציין, כי סטייה ניכרת מלוח זמנים של מתן הכלכלה, עלולה לפגום בכמות היומית של הכלכלה הניתנת למטופל.
בחלק מהמקרים המטופלים הניזונים באמצעות הזנה אנטראלית הושכבו בתנוחת פרקדן. השכבה בתנוחה זו במהלך מתן כלכלה עלולה להעלות סיכון לאספירציה.
נצפתה כלכלה ייעודית שנשארה בקנקנים על עגלת חלוקה, ללא ריקון ופינוי, או לחלופין ללא העברתה לאחסון בתנאי קרור.

שימוש באמצעי הגבלה מכניים

שימוש באמצעים להגבלה פיזית:
במחלקות לגריאטריה שיקומית: במחלקה ו' היו 5 הגבלות, במחלקה י"א היו 2 הגבלות. השימוש בהתאמה לרשימה במחלקות.
במחלקה לסיעוד מורכב תומך הייתה רשימה של הגבלות, בשעות הבוקר ישנם 13 מטופלים המוגבלים לכיסא הגלגלים.
בערב היו 2 מטופלים עם קשירה בגפה ימנית כדי למנוע שליפה של נקזים.

לשיפור ותיקון:
לא נעשה מעקב כול שעתיים על מצב הגפיים בהתאם לנהלים. המעקב נעשה אחת למשמרת. יש לפעול על פי הנהלים בתחום זה.

בטיחות המטופל

בטיחות פיזית במחלקה סיעוד מורכב תומך:
עגלת החייאה – תכולה, מעקב ומצב תחזוקתי - תקין.

לשיפור ותיקון:

מחלקות לגריאטריה שיקומית:
במחלקה לגריאטריה שיקומית נמצאו מספר כיסאות רחצה ללא חגורת בטיחות.

מחלקה לסיעוד מורכב תומך:
במחלקה מאושפזים 13 מטופלים עם פיום קנה. לא נמצאה ערכת חירום להחלפה/החזרת קנולה לקנה כפעולת חירום.
ליד חלק גדול ממיטות המטופלים עם פיום קנה לא נמצאו קנולות רזרביות.
בחדר 13 מחצית החדר משמש לאחסון מזרנים, כסאות גלגלים, ערימות ארגזים עם ציוד, מאווררים שאינם בשימוש. הציוד מוסתר מאחוריוילון. חדר מטופלים אינו יכול להוות מחסן ציוד.
נצפתה ערימת קרטונים ריקים המהווה מכשול בדרכי גישה עבור המטופלים והצוות במחלקה, שלא פונתה בכל שעות הבקרה.
נצפו מבחנות לדגימת תרביות דם פגות תוקף.
נמצאו ציוד ניקיון וחומרי ניקוי בחדרי הרחצה של מטופלים.

בטיחות הטיפול התרופתי:
על עגלת התרופות נמצאו פלקונים של תרופות שנפתחו ללא ציון תאריך פתיחה.
בזמן ארוחת הערב נצפתה על המגש כוסית עם תרופות שהושארה ללקיחה עצמית של מטופלת, ללא וידוא הנטילה על ידי הצוות המחלק. אין להשאיר תרופות ליד המטופלים ללא ווידוא הנטילה בפועל על ידי האח.
כשעה לפני חלוקת התרופות בפועל נצפו תכשירים תרופתיים מהולים במים ומוכנים למתן. יש למהול את התרופות סמוך למתן.
בטיחות זיהומית –
נצפו פחי אשפה לאיסוף פסולת זיהומית, המלאים מעל המותר (2/3 מהמיכל) – מילוי יתר על המידה עלול להוות גורם לדקירת מחט והיפגעות הצוות המטפל.
נצפו פרטי ריהוט וציוד טיפולי רב – לא נקי ובמצב תחזוקתי ירוד.
נצפו פרטי ציוד רבים עם כיסויים בלויים וקרועים – אינם מאפשרים ניקוי וחיטוי כנדרש.
נצפו פיות ופתחים של הסטים להזנה אנטראלית פתוחים ובמגע עם משטחים מזוהמים.
נמצאו מבחנות לתרביות דם –פגות תוקף.
נצפו מי שטיפה לסקשיין נמצאים בקבוקים פתוחים מ4.10.2025.
נמצאו מספר תכשירים פתוחים ללא ציון תאריך פתיחה.

<u>פעילות פנאי</u>

במחלקות לגריאטריה שיקומית משחקי קופסה וציוד לפעילות פנאי עצמאית של מטופלים ובליווי בני משפחה.

לשיפור ותיקון :
במחלקה לגריאטריה שיקומית יא' לוח התמצאות לא היה מעודכן הופיע תאריך ישן 1.9.25.
במחלקה לסיעוד מורכב תומך לא הייתה תעסוקה למטופלים במשך כול המשמרת בשעות הערב, בלוח פעילות צוין שתתקיים הפעלה בתנועה שלא התקיימה באותה המשמרת.
יש לקיים פעילות של תעסוקה ופנאי למטופלים בשעות הערב מעבר לצפייה בטלוויזיה בלבד.

<u>שמירה על כבודו ופרטיותו של המטופל</u>

נצפה במחלקה לסיעוד מורכב תומך טיפול אישי מכבדבעת ביצוע מעברים של מטופלים לצורך השכבה במיטות.

לשיפור ותיקון:
יש להקפיד על שימוש בפרגודים בזמן מתן טיפול אישי.

<u>שביעות רצון מטופלים / בני משפחה</u>

בראיונות שנערכו עם מטופלים ובני משפחה במחלקות השונות הובעה שביעות רצון מהטיפול והיחס של המטפלים והצוות.
צויין כי הצוות המטפל זמין בלילה ונוהג במטופלים בכבוד בעת מתן טיפול אישי. כמו כן הובעה שביעות רצון מטעם האוכל.

לשיפור ותיקון:
במחלקה לסיעוד מורכב תומך הובעה אי שביעות רצון מרמת הניקיון במחלקה.

<u>נושאים נוספים</u>

במחלקות לגריאטריה שיקומית ניתן טיפול בקבוצה ע"י פיזיותרפיסט בשעות אחר הצהריים.